

Sygn. akt II UK 689/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku B. D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 października 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 2 czerwca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca B.D. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 2 czerwca 2015 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego: art. 1 i art. 11 ust. 1 oraz art. 9 ust. 1 i art. 10 ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz.U. Nr 45, poz. 226 ze zm.), przez ich błędną wykładnię, co skutkowało nieprawidłowym przyjęciem, że wnioskodawca mógłby rozpocząć pracę jako młodociany dopiero z ukończeniem 16 roku życia, tj. w dniu 25 kwietnia 1964 r. (prawidłowa data ukończenia przez powoda 16 lat życia - 29 kwietnia 1964 r.), podczas gdy zgodnie z tymi regulacjami, młodocianymi są osoby które ukończyły 14 lat, a nie przekroczyły 18 lat życia. Tym samym, wnioskodawca w spornym okresie od 1 września 1963 r.

do 31 grudnia 1964 r. uczęszczał do szkoły zawodowej dla pracujących, posiadał status młodocianego, gdyż miał ukończone 15 lat życia oraz świadczył pracę na podstawie umowy o praktyczną naukę zawodu; art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.), przez jego błędną wykładnię, co skutkowało nieprawidłowym ustaleniem, że okresu praktycznej nauki zawodu wnioskodawcy od 1 września 1963 r. do 31 grudnia 1964 r., nie można uznać za okres składkowy, przypadający przed dniem 15 listopada 1991 r., zaliczany do okresu zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego, na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r., podczas gdy okres ten bezsprzecznie, co wynika z całokształtu materiału dowodowego w sprawie, należy uznać za udowodniony okres składkowy; art. 28 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przez jego błędną wykładnię, co skutkowało nieprawidłowym przyjęciem, że wnioskodawca nie spełnia przesłanki posiadania 20 lat okresu składkowego i nieskładkowego, uprawniającego do przyznania prawa do emerytury, podczas gdy ma ponad 20-letni okres składkowy i nieskładkowy, a tym samym spełnił łącznie obie przesłanki: wieku - 65 lat i okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego 20 lat; przepisów ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz.U. Nr 13, poz. 91), przez ich zbędne zastosowanie, albowiem w spornym okresie - od 1 września 1963 r. do 31 grudnia 1964 r. - przedmiotowa ustawa nie obowiązywała. Skarżący zarzucił także naruszenie przepisów postępowania, które mają istotny wpływ na wynik sprawy: art. 244 § 1 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c., przez nieprawidłowe uznanie, że duplikat świadectwa szkolnego wnioskodawcy z dnia 25 czerwca 1964 r., sporządzony przez Kuratorium Oświaty we W. w przepisanej formie w dniu 26 maja 2015 r., jako dokument urzędowy, nie potwierdza faktu uczęszczania przez wnioskodawcę do klasy pierwszej Zasadniczej Szkoły Zawodowej dla Pracujących (...) Zakładów Remontu Maszyn Budowlanych i Przemysłu Materiałów Budowlanych w (...) - w roku szkolnym 1963/1964, świadczenia przez pracy na podstawie umowy o praktyczną naukę zawodu, podczas gdy ten urzędowy dokument, z uwagi na jego treść, stanowi potwierdzenie wykonywania przez wnioskodawcę pracy „w postaci praktycznej nauki zawodu, w

związku z uczęszczaniem powoda do tej szkoły”; art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., polegających na bezpodstawnym przejęciu przez Sąd drugiej instancji za własne ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego w W. w zakresie „braku dania wiary ocenie zeznań świadków: H. M. oraz J. S., jak również zeznań powoda, w przedmiocie świadczenia przez powoda w okresie od 1 września 1963 r. do 31 grudnia 1964 r. pracy jako ucznia praktycznej nauki zawodu w Fabryce Pojazdów Ciężarowych Z. w W.. Narusza to zasadę wszechstronnego i prawidłowego rozpatrzenia materiału dowodowego”; art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c., przez nieuprawnione przyjęcie, że wnioskodawca nie udowodnił faktu, że odbywał naukę w szkole zawodowej dla pracujących w latach 1963/1964 w oparciu o umowę o praktyczną naukę zawodu, podczas gdy wymienione wyżej dowody w postaci zeznań świadków: H. M., J. S. , jak również zeznania powoda, a także treść duplikatu świadectwa szkolnego z dnia 25 czerwca 1964 r. „potwierdzają udowodnienie, że powód miał zawartą umowę o praktyczną naukę zawodu i świadczył z tego tytułu pracę”.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż „Sąd Apelacyjny w (...) nie uwzględnił oczywistych i jednoznacznych dowodów, potwierdzających fakt świadczenia przez niego pracy, jako młodocianego, na podstawie umowy o praktyczną naukę zawodu”. „Taki stan rzeczy nastąpił wskutek braku wszechstronnego rozważenia w sprawie materiału dowodowego - art. 233 § 1 k.p.c.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w

powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Z treści uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że skarżący oczywistej zasadności skargi upatruje w rażącym naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. Przypomnieć należy, że wyłączenie w art. 398³ § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c. Przepis art. 398³ § 3 k.p.c. wprawdzie nie wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c., bowiem właśnie ten przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r. V CSK 11/06, LEX nr 230204; z dnia 4 stycznia 2007 r. V CSK 364/06, LEX nr 238975; z dnia 5 września 2008 r., I UK 370/07, LEX nr 785533; z dnia 23 listopada 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 76; z dnia 19 października 2010 r., II PK 96/10, LEX nr 687025; z dnia 24 listopada 2010 r., I UK 128/10, LEX nr 707405 oraz z dnia 24 listopada 2010 r., I PK 107/10, LEX nr 737366). Oznacza to, że spór o ocenę poszczególnych dowodów i ustalenie stanu faktycznego nie może być przenoszony do postępowania przed Sądem Najwyższym, który jest związany - zgodnie z art. 398¹³ § 2 - ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, LEX nr 475287). Skarżący nie dostrzega, że wskazane przez niego orzeczenia Sądu Najwyższego, z których wywodzi dopuszczalność powoływania się w skardze kasacyjnej na naruszenie powyższego przepisu pochodzą sprzed zmiany Kodeksu postępowania cywilnego - z dniem 6 lutego 2005 r. - na podstawie ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. - o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 13, poz. 98), na mocy której uchylono rozdział 1¹ w dziale V tytułu VI księgi pierwszej części pierwszej zatytułowany „kasacja” i dodano w tytule VI księgi pierwszej części pierwszej dział

Va w brzmieniu: „Dział Va Skarga kasacyjna”. Zgodnie zaś obecnie obowiązującym z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a zastrzeżenia tego nie przewidywał obowiązujący uprzednio art. 393¹ k.p.c. Innymi słowy, przytaczane przez skarżącego poglądy Sądu Najwyższego są nieaktualne z uwagi na zmianę przepisów. W konkluzji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. pozostaje poza kontrolą Sądu Najwyższego, zatem twierdzenie o jego oczywistym naruszeniu przez sąd drugiej instancji nie stanowi przesłanki wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.